

มฤตยู ต่างถิ่น

- ปทุมฯ พวา - ปลาปากจระเข้โผล่ไล่กัดคน (27 ก.พ. 2551) ...
- ตื่นพบ “ปลาระเข้” - จับได้ในแม่น้ำโขง (4 มิ.ย. 2551) ...
- ภูเก็ตแตกตื่นกับปลารูปร่างประหลาด ตัวเป็นปลาแต่ส่วนหัวคล้ายจระเข้ (31 ต.ค. 2551) ...
- อี้อาจับปลาระเข้กลางบึงบัวอยุธยา (10 ส.ค. 2552) ...
- ชาวชลบุรีพวา! มือดีปล่อยปลาระเข้ไล่กัดคนในบ่อศาลเจ้าแม่ (22 ธ.ค. 2552) ...
- โนนเชือก!!! พบปลาประหลาด ปากจระเข้ (8 ส.ค. 2553) ...

มีข่าวให้ฮือฮาเป็นระยะในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา เกี่ยวกับปลาปากจระเข้ที่ปรากฏตัวตามแหล่งน้ำจืดทั่วประเทศ เกิดข้อสงสัยแก่ผู้พบเห็นว่าเป็นสัตว์กลายพันธุ์ สัตว์ลูกผสม สัตว์ทดลอง GMOs หรือสัตว์ที่สังเคราะห์พันธุกรรมมาให้ เลขเด็ด แท้จริงแล้ว Alligator Gar เป็นเพียงปลาที่นักเล่นปลาแปลกนำเข้าจากทวีปอเมริกากลางเพื่อเลี้ยงเป็นปลาตู้หรือปลาเกมในบ่อตกปลา ปลานักล่าชนิดนี้กินเนื้อปลาอื่นและเมื่อโตเต็มวัยยาว 1 - 3 เมตร หาก “บังเอิญ” หลุดเป็นคู่สู่แหล่งน้ำสาธารณะ แล้วแพร่พันธุ์ต่อได้ บรรดาปลาทั้งหลายคงต้องหนีหัวซุกหัวซุน Alien Species อย่างเจ้าปลาจระเข้ คงไล่ล่าปลาท้องถิ่นไม่ต่างจากมนุษย์ต่างดาวในเรื่อง Alien 1-2-3-4 ไล่เขมือบหัวชาวโลก

Alien Species หมายถึง **ชนิดพันธุ์ที่เกิดขึ้นในที่ที่แตกต่างจากพื้นที่การแพร่กระจายตามธรรมชาติ** หรือเรียกสั้นๆ ว่า “ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น” ซึ่งมีทั้งพืช สัตว์ เชื้อรา และจุลินทรีย์ สาเหตุของการข้ามถิ่นอาจมาจากความสามารถของชนิดพันธุ์เอง ความบังเอิญจากปรากฏการณ์ธรรมชาติ แต่ส่วนใหญ่แล้วเป็นเพราะน้ำมือมนุษย์ ทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นเหล่านี้ หากไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ก็จะตายไป ในขณะที่บางชนิดอาจปรับตัวกับแหล่งใหม่ได้อย่างดีจนลืมไปเลยว่าเคยเป็น Alien Species มาก่อน ดังเช่นปลานิลที่คนไทยคุ้นล้นนั้นก็มีถิ่นกำเนิดอยู่ที่แอฟริกา ซึ่งนอกจากเติบโตได้ดีในประเทศไทยแล้ว ยังมีการผสมข้ามสายพันธุ์กับปลาหมอเทศจนได้ลูกหลานเป็นปลาทับทิมอีกด้วย

IAS, a Deadly Species from Afar

Pathum Thani people were frightened as Alligator Gar fish chose people down to bite them (27 February 2008).

People frantic after finding Alligator Gar fish in Mae Khong River (4 June 2008).

Phuket were terrified with a weird - looking fish, its body is fish but its head is like alligator (31 October 2008).

Surprised with a catch of alligator gar fish in Ayutthaya pond (10 August 2009).

Chon Buri was shocked as a prank released fish to bite people in the pond of Goddess Shrine (22 December 2009).

Non Chueak found a strange fish having an alligator mouth (8 August 2010).

อย่างไรก็ตาม พืชหรือสัตว์บางชนิด นอกจากแพร่พันธุ์ได้รวดเร็ว แข็งแรง แย่งอาหารเก่งแล้ว ยังไม่มีศัตรูธรรมชาติในท้องถิ่นอีกด้วย สิ่งมีชีวิตธรรมดาๆ ที่ไร้พิษสงในถิ่นกำเนิด อาจกลายเป็นผู้รุกราน เป็นภัยต่อระบบนิเวศหรือชนิดพันธุ์ดั้งเดิมในอีกท้องถิ่นได้ เรียกว่า Invasive Alien Species (IAS) หรือ “ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน” ซึ่งถือเป็นภัยคุกคามร้ายแรงต่อความหลากหลายทางชีวภาพทั่วโลก เพราะการที่ผู้บุกรุกซึ่งแข็งแรงกว่าเข้ามาสู่ระบบนิเวศที่เคยสมดุล คุกคามผู้อยู่อาศัยดั้งเดิมบางชนิดจนลดจำนวนหรือสูญพันธุ์ ย่อมส่งผลกระทบต่อกันเป็นทอดๆ จนสามารถทำให้ระบบนิเวศทั้งระบบเปลี่ยนแปลงได้ ดังเช่นเต่ายักษ์บางสายพันธุ์ของหมู่เกาะกาลาปากอส ที่ได้ชื่อว่าเป็น “Living Laboratory of Evolution” สูญพันธุ์ไปแล้วหลังจากการมาเยือนของมนุษย์ที่นำแพะ หมู วัว และสัตว์อื่นๆ มาเลี้ยงเป็นอาหาร รวมทั้งหนูและมดที่มากับเรือโดยไม่ตั้งใจ กระจายที่ถูกนำเข้าไปยังทวีปออสเตรเลียเพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็ว จนกลายเป็นปัญหาทางการเกษตร รวมทั้งจิ้งจอกแดงและแมวกี่แพร่พันธุ์จนเป็นภัยคุกคามต่อสัตว์มีกระเป๋าหน้าท้อง หมูป่า และแมวบ้านที่ชาวยุโรปตั้งใจนำไปสู่อเมริกาเมื่อศตวรรษที่ 16 ก็ล้วนเป็นปัญหาต่อสัตว์พื้นเมืองทั้งสิ้น

สหภาพนานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ

(International Union for Conservation of Nature : IUCN) ได้จัดทำบัญชีรายการชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานอย่างร้ายแรงของโลก 100 ชนิดที่มีผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ การเกษตร และมนุษย์ ประกอบด้วย ชนิดพันธุ์พืช 36 ชนิด ชนิดพันธุ์สัตว์ 56 ชนิด และชนิดพันธุ์จุลินทรีย์ 8 ชนิด บางชนิดพันธุ์ในบัญชีนี้แพร่ระบาดในประเทศไทยและยังเป็นปัญหา เช่น หอยเชอรี่หลายชนิดพันธุ์เคยระบาดรุนแรงแต่สามารถกำจัดหรือควบคุมได้แล้ว เช่น นากหญ้าและหอยทากยักษ์ ในขณะที่อีกหลายชนิดพันธุ์ยังต้องเฝ้าระวัง เช่น ปลาหมอเทศ ปลาเทราต์ เต่าญี่ปุ่น กบ Bullfrogs และมดน้ำผึ้ง ในทางกลับกัน สัตว์ท้องถิ่นที่คนไทยคุ้นเคย เช่น ลิงแสม ปลาตุ๊กตาดัน และงู ก็ติดอันดับ 100 IAS ในอีกซีกโลกเช่นกัน เห็นได้ว่า แม้ Alien Species บางชนิดจะเป็นดังพระเอกขี่ม้าขาว ก็ยังมี Invasive Alien Species ที่รับบทผู้ร้ายใจโหดเช่นกัน ประเทศไทยรู้ซึ่งในเรื่องนี้นับแต่การออกพระราชบัญญัติกำจัดผักตบชวา พ.ศ. 2466 หลังจากนำเข้ามาเมื่อ พ.ศ. 2444 แม้จะได้พยายามป้องกัน “ผู้ร้าย” เหล่านี้เรื่อยมา แต่ก็ยังมีการลักลอบและหลุดรอดให้เห็นบ่อยครั้ง โดยเฉพาะหอยเชอรี่ที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อเนื่องทั้งด้านเศรษฐกิจและระบบนิเวศอย่างรุนแรง หลังจากเปิดตัวในฐานะ “หอยดี” เมื่อ พ.ศ. 2525 แล้วไม่เป็นที่นิยม ก็ถูกปล่อยลงแหล่งน้ำ

For the past three years, there were a number of shocking news about alligator - mouth fish in many freshwater ponds nationwide. People suspected if they were mutation fish, hybrid fish or experimental fish of GMO or miracle animal that could give them hot numbers. Actually, the Alligator Gar fish is imported from Central America by strange fish enthusiast to raise in the fish tank or fish in the pond. This hunting fish eat other fishes and when they are fully-grown with a length of 1 - 3 meters, if released into public waters and breed, other fish need to run away. Alien species like alligator gar fish will hunt other fish the same way ET from the Movie Aliens 1-2-3-4 hunt down humans.

A species introduced outside its normal distribution is called Alien species in short. It includes plant and animal, fungi and micro organism. Why alien species invade comes down to its ability as well as natural coincidence and usually because of humans namely, both intentionally and unintentionally. The alien species which cannot adjust themselves to new environment will no longer live but some can well adjust themselves in the new environment. We cannot even recall if they are alien species. Take example of “Nile Tilapia fish” a familiar fish to our own pallets has its origin in Africa, they can grow well in Thailand and also cross-breed with other tilapia species into the new fish i.e. ruby fish or Tabtim fish.

Alien Species บางชนิด นอกจากแพร่พันธุ์ได้รวดเร็ว แข็งแรง แย่งอาหารเก่งแล้ว ยังไม่มีศัตรูธรรมชาติในท้องถิ่นใหม่อีกด้วย สิ่งมีชีวิตธรรมดาๆ ที่ไร้พิษสงในถิ่นกำเนิด อาจกลายเป็นผู้รุกราน คุกคามระบบนิเวศหรือชนิดพันธุ์ดั้งเดิมในอีกท้องถิ่นได้

Some alien species can breed in the new environment very fast, be strong and cleverly compete for food with native species and do not have natural enemies in the new environment. Some ordinary species in their homeland can become harmful to ecosystem or native species.

โดยเห็นว่าหน้าชื่อๆ คงคือกันกับหอยโข่งบ้านเฮา ทำเอา ชาวนานาชาติตกกันทั้งประเทศ ก่อนจะพบทางออกโดยใช้ หอยเชอรี่เป็นอาหารสัตว์และน้ำสกัดชีวภาพ ซึ่งพอจะช่วย ลดการระบาดลงได้บ้าง แม้ยังไม่พบวิธีกำจัดให้หมดสิ้นก็ตาม

และในวันนี้ ใช่ว่าจะมีแต่ IAS ที่คุกคามระบบนิเวศ พืชและสัตว์ GMOs ก็มีโอกาทำได้เช่นกัน การปรับแต่ง พันธุกรรมให้แข็งแรง ทนทานต่อโรคและแมลง ก็เหมือน Alien Species ในรูปแบบใหม่ นั่นเอง แม้ว่าประเทศไทย มีคณะกรรมการกลางว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ ซึ่งได้จัดทำแนวทางปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพ สำหรับการทดลองทางพันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยี พ.ศ. 2537 ทั้งระดับห้องปฏิบัติการและระดับภาคสนาม ซึ่งช่วยให้มีการควบคุมความเสี่ยงอันเกิดจากสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่อาจวางใจ ได้ว่าจะไม่มีการ “ลักลอบ” และ “หลุดรอด” ออกไป

เรื่องที่เกิดขึ้น ดูเหมือนมนุษย์เป็นตัวการหลักในการแพร่กระจายของ Alien Species และหากคิดดูดีๆ มนุษย์เองก็เคยทำตัวเป็น IAS เช่นกัน ไม่มีข้อแก้ตัวสำหรับ ชาวยุโรปที่ขับไล่อินเดียนแดงจนแทบไม่มีที่อยู่ และล่าควาย ไปขึ้นจนเกือบสูญพันธุ์ ความพยายามของ “ผู้ดี” ในการกำจัดชาวอะบอริจินส์ให้หมดไปจากแผ่นดินออสเตรเลีย โดยพราวดึกจากครอบครัวจนเกิดกลุ่มคนที่เรียกว่า Stolen Generations การล่าอาณานิคม ที่ไม่ว่าจะเป็น สเปน โปรตุเกส ฮอลันดา หรืออังกฤษ ได้กระทำต่อแอฟริกา ปล้นทรัพยากรธรรมชาติ และกดขี่ให้ชนพื้นเมืองเป็น ชนชั้นล่าง ก็ไม่ต่างจากการนำสัตว์นักล่าเข้าสู่ระบบนิเวศ อันสมบูรณ และกินสัตว์ท้องถิ่นที่อ่อนแอกว่าจนแทบสูญพันธุ์

นอกจากนั้น มนุษย์ยังต่างจากสัตว์ด้วยแต่ละชุมชน ต่างมีชนประเพณีของตน การที่ราชวงศ์แมนจูสั่งให้ชาวยุโรปทั่วประเทศไว้ผมเปียเพื่อแสดงความจงรักภักดี การยึดเยียด “ความเจริญ” จากมุมมองของเจ้าอาณานิคมโดยบังคับให้ ดินแดนในอาณัติเปลี่ยนศาสนาหรือละทิ้งจารีตเดิม รวมทั้ง การยกภาษาตนเป็นภาษาหลัก นับเป็นการคุกคามทางจิตใจ อย่างร้ายแรง

หากเปรียบเทียบวัฒนธรรมเป็นดัง “ชนิดพันธุ์” การรับ วัฒนธรรมต่างถิ่นมาประยุกต์ใช้ก็เหมือนการปรับปรุงสาย พันธุ์ โดยเลือกในส่วนที่ดีและเป็นประโยชน์มาผสมผสาน อย่างกลมกลืนและค่อยเป็นค่อยไปโดยไม่ทำให้เกิดลักษณะ โดยรวมเสียหาย ทำให้แต่ละ “วัฒนธรรม” ได้เติบโตอย่าง เป็นธรรมชาติในวิถีทางของตน ดังที่เรามีทองหยิบที่ได้สูตร จากโปรตุเกสเป็นหนึ่งในขนมมงคล ใช้คำศัพท์ที่มีรากจาก บาลี สันสกฤต เขมร มอญ จีน อินโดนีเซีย ฯลฯ เหมือนดังเป็น ภาษาไทยแท้ๆ นับถือพุทธศาสนาลัทธิลัทธิต่างๆ (ในขณะที่

Some alien species are strong and can propagate fast in the new environment, cleverly compete for food with native species and do not have natural enemies in the new environment. These ordinary species in their homeland can become harmful to ecosystem or native species, a so-called **invasive alien species** or IAS. IAS threatens biodiversity worldwide as stronger IAS invade a once balanced ecosystem and threatens native species until they are diminished and even extinct. Their activities render ripple effect which can change entire ecosystem. For example, some species of giant turtles in Galapagos Island which was given the name “Living laboratory of Evolution” become extinct as people brought goose, pigs, oxen and others for food as well as rats and ants which unexpected visitors to come to the island. Rabbits that were brought to Australia doubled their number quickly and became troublesome for agriculture. In addition, red wolf and cat also bred and became a threat to animals having pocket of skin on their stomachs.

International Union for Conservation of Nature (IUCN) has conducted a list of 100 world's worst invasive alien species that severely affect biodiversity, agriculture and humans. The list includes 36 plant species, 56 animal species, and 8 microorganism species. Some species in the list have now spread in Thailand and become a problem such as golden apple snail. Some species such as coypu and East African land snail which were dramatically disseminated; however they can be eliminated and are now under control. While, Mozambique tilapia, trout fish, red-eared slider, bullfrog and honeypot ant, need to be carefully watched and monitored. In an opposite vein, some Thai native animals that we all know are listed in 100 worlds' worst IVA as well, these include crab-eating macaque, walking catfish and mosquito.

Obviously, though some alien species act as a hero, invasive alien species play devil role. Thailand, being aware of this issue, thus endorsed Water Hyacinth Control Act in 1923 after its import in 1901. Though we try to prevent these monsters, they are sometimes smuggled and escaped which can often be seen. Especially, Pomacea canaliculata or golden apple snail which seriously jeopardized both economy and ecosystem, were introduced to Thai market as a snail in the tank. Due to marketing failure, they were then released to the waters with a belief that no one would notice as they looked like our own native Pila ampullacea or apple snail. Nationwide farmers were all upset due to the problems but finally they figured out the solution by using them as animal food as well as bio-extract. Doing so can lessen the spread though solution for complete elimination is not yet discovered.

Today, not only those IAS can threaten ecosystem of plants and animals, but GMOs also can. They are genetically modified to become stronger, disease and insect resistant. Indeed, they are the new type of IAS.

ในศรีลังกามีลัทธิสยามวงศ์ ขึ้นปีใหม่ในวันที่ 1 มกราคม แต่ก็ยังฉลองสงกรานต์อย่างคึกคัก กาแฟร้อนกับปาตองไก่ ก็เป็นอาหารเข้ายอดนิยมไม่แพ้โจ๊กหรือข้าวแกง

แม้ในปัจจุบันการรุกรานระหว่างมนุษย์ในรูปแบบรูปธรรม และบังคับจิตใจดังเช่นอดีตจะเป็นไปได้ยาก แต่การสื่อสาร ทุกวันนี้ทำให้เรารับข้อมูลได้เร็วขึ้น รับรู้วัฒนธรรมจาก ทุกมุมโลกได้มากขึ้น ดังนั้น เราควรใช้วิจารณญาณสูงขึ้น อีกสักหน่อยในการเลือกรับวัฒนธรรมต่างถิ่น การแลกเปลี่ยน วัฒนธรรมไม่ได้เป็นไปแบบ “ธรรมชาติ” อีกต่อไป เมื่อวัฒนธรรมเกาหลีได้ “Hallyu” ที่ผ่านกระบวนการ สร้างสรรค์อย่างเป็นระบบและมีการวางแผนอย่างรอบด้าน ได้เป็นสินค้าส่งออกไปทั่วโลก การเสียดุลการค้าคงไม่เข้าใจ เท่า “เสียดุลวัฒนธรรม” และคงไม่สามารถบัญญัติกฎหมาย มาควบคุม Alien Species ทางความคิดแบบนี้ได้ วัฒนธรรม ของเราจะดำรงต่ออย่างมั่นคงเหนียวแน่น รับวัฒนธรรมอื่น มาปรับใช้ให้กลมกลืนดังเช่นที่บรรพบุรุษเคยทำ หรือแปรตาม วัฒนธรรมอื่นจนวิถีชีวิตเดิมต้องสูญสลาย เป็นเรื่องที่ “ชนิดพันธุ์ท้องถิ่น” ของเราจะต้องตัดสินใจ

มนุษย์ไม่เพียงเป็นตัวการหลัก ในการแพร่กระจายของ Alien Species แต่หากคิดดูดีๆ มนุษย์เอง ก็เป็น Alien Species ในต่างถิ่น และเคยทำตัวเป็น Invasive Alien Species มาแล้ว

Human are not only a key factor to spread alien species. If think carefully, they are themselves also alien species in foreign land. Furthermore, they have been invasive alien species too.

Though Thailand has National Biodiversity Committee which established 1994 National Biosafety Guideline for product testing and technology in both laboratory and field which can help control risk of living things that are genetically modified; we can not rest assure that they will not be smuggled or they will not escape.

This incident seems to make human a key mechanism to spread AIS and if we seriously consider, humans also act as an IAS. There are no excuse for European that hunted down Red Indian until they had no places to live and hunted down byson until they almost become extinct. There was an attempt of “a gentleman” who tried to get rid of aborigines in Australia by taking away children from the family which promoted a new group of people – a stolen generation. The colony hunting by Spain, Portugal, Holland, or England and their action towards Africa i.e. taking away natural resources, oppressing local people to become low class people, are not different from bringing hunting animals to fertile ecology system to consume native animals away until they become extinct.

In addition, humans are different from animals as each tribe has own culture. Take a look at how Manchus ordered Hun People to wear braids to express loyalty. A push of “progress” from a view of colony hunter that forces colony to change religious belief or give up their tradition as well as promote their language is definitely a traumatic emotional threat.

If culture is a species, accepting alien culture thus can be seen as improvement of species. By selecting and integrating only good and beneficial parts of it to gradually apply, the culture then can naturally develop. For instance, to make Golden flowers sweet (Thong Yip), one of auspicious desserts, we used a recipe from Portugal. We loan words that have roots of Bali, Sanskrit, Khom, Cambodia, Mon, China, Indonesia, etc. like they are our own Thai language. We practice Langkawong Buddhism (while in Sri Lanka, there is Siamwong Buddhism). We celebrate the first of January as our New Year's Day and also celebrate Songkran Day with full spirit. Hot coffee and Chinese donut is breakfast that is as popular as congee and rice and curry.

As invasion among people community in form of physical and mental force in the past is unlikely today. Nevertheless, due to communication technology, we can quickly access information and learn about culture from all over the world. Therefore, we must use good judgment in selecting foreign culture. Cultural exchange is no longer natural way, take an example of South Korean culture “Hallyu”, which is systematically created and planned to export all over the world. Trade deficit is not as sorrowful as culture deficit. Furthermore, we cannot issue any act to control the very same concept like Alien species. Hence, an ability to sustain our own culture and welcome other cultures to assimilate with our own like our ancestors accepted other cultures or an acceptance to change our culture and let it die out also lies in our hands.